

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Dôvodom predloženia návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje chránený areál Pramenná oblasť Rimavy (ďalej len „nariadenie vlády“), je splnenie požiadavky vyplývajúcej z článku 4 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 2) v platnom znení, podľa ktorého členské štáty určia lokality uvedené v zozname lokalít európskeho významu ako osobitné chránené územia a stanovujú priority v oblasti ochrany a potrebné opatrenia, najneskôr do šiestich rokov. Na základe uvedeného ustanovenia vypracovala Správa Národného parku Muránska planina so sídlom v Revúcej návrh na vyhlásenie chráneného areálu Pramenná oblasť Rimavy, ktorý má zabezpečiť primeranú ochranu územia ako súčasť európskej sústavy chránených území Natura 2000. Pre nesplnenie záväzkov na označenie území európskeho významu a na určenie cieľov ochrany a opatrení vedie Európska komisia voči Slovenskej republike konanie (aktuálne vo fáze odôvodneného stanoviska) k porušeniu zmlúv č. 2019/2141 týkajúcej sa nesplnenia povinnosti vyplývajúcej z článku 4 ods. 4 a článku 6 ods. 1 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 2). Nakoľko celé územie chráneného areálu Pramenná oblasť Rimavy (ďalej aj „chránený areál“) je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000 (územia európskeho významu SKUEV0225 Muránska planina), vyhlásenie chráneného areálu Pramenná oblasť Rimavy Slovensko prispeje k splneniu týchto záväzkov v danej lokalite.

Celé predmetné územie bolo súčasťou Národného parku Muránska planina vyhláseného nariadením vlády Slovenskej republiky č. 259/1997 Z. z., avšak podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 278/2022 Z. z., ktorým sa vyhlasuje Národný park Muránska planina, jeho zóny a ochranné pásmo, bolo (s účinnosťou od 1. 10. 2022) z národného parku vyňaté. Chránený areál zodpovedá manažmentovej kategórii chránených území podľa Svetovej únie ochrany prírody IUCN Chránená krajina – kategória V. Tá je definovaná ako chránené územie, v ktorých interakcia medzi človekom a prírodou dala vznik krajine so špecifickým charakterom s významnými ekologickými, biologickými, kultúrnymi a krajinárskymi hodnotami; udržiavanie integrity tejto interakcie je nevyhnutné pre ochranu a zachovanie takýchto území a na ne viazaných prírodno-ochranných a ďalších hodnôt.

Predmetom ochrany chráneného areálu je predovšetkým 19 biotopov európskeho významu a národného významu podľa prílohy č. 1 k vyhláske Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláska č. 170/2021 Z. z.“), biotopy 9 chránených druhov rastlín európskeho a národného významu podľa prílohy č. 4 k vyhláske č. 170/2021 Z. z., biotopy 57 chránených druhov živočíchov európskeho a národného významu, z toho 19 druhov vtákov podľa prílohy č. 5 k vyhláske č. 170/2021 Z. z., ako aj vybrané abiotické javy a významné krajinné prvky tvorené porastami starších lieskových krovín.

Navrhované nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje chránený areál Pramenná

oblasť Rimavy, reflektuje aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ (C-661/20 vo veci Komisia vs. Slovensko). Celé územie navrhovaného CHA Pramenná oblasť Rimavy zasahuje do Chráneného vtáčieho územia Muránska planina – Stolica, ktoré je súčasťou jadrovej populácie hlucháňa hôrneho na Slovensku. Stabilné biotopy tohto vtáčieho druhu v CHVÚ boli síce potvrdené predovšetkým v rámci územia Národného parku Muránska planina a v rámci ďalšieho navrhovaného chráneného územia (CHA Stolica), významná je však aj ochrana príľahlých chránených území, medzi ktoré patrí navrhovaný CHA Pramenná oblasť Rimavy. Potenciálne vhodné biotopy pre hlucháňa v rámci navrhovaného chráneného areálu, najmä staré rozvolnené zmiešané lesy by mohli slúžiť ako nášľapné kamene medzi východnou časťou (Voniaca) a západnou časťou národného parku (Fabova hoľa), ako aj medzi jadrovou populáciou tohto druhu v Národnom parku Muránska planina a lokalitou Klenovský Vepor na koridore, ktorý je potrebné podľa programu záchrany hlucháňa hôrneho na roky 2018 – 2022 potrebné udržať. Dobrá konektivita je základným predpokladom pre dlhodobé prežitie metapopulácie.

Navrhovaný chránený areál sa nachádza v hlinito-kamenitej fluviálno-deluviálnej sutine južného úpätia najvyššieho vrcholu geomorfologického podcelku Fabova hoľa (1438,8 m n. m.). Masív Fabovej hole buduje hercýnske kryštalinikum, s dominantným zastúpením karbónskych granitov-granodioritov, často so svetlými výrastlicami draselného živca. Na východnom okraji územia sa granitoidné horniny miestami stýkajú, prostredníctvom úzkeho pásma spodnotriasových kremencov a/alebo karbónskych bridlíc, so suitou strednotriasových vápencov muránskeho príkrovu. Popri okraji vyrovnaného dolného úseku rieky Rimava sa vyskytujú telesá biotiticko-amfibolických andezitov.

Nariadenie vlády bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy. Je bez vplyvov na životné prostredie, na podnikateľské prostredie, nemá sociálne vplyvy, ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, na informatizáciu spoločnosti a ani na služby verejnej správy pre občana.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.